

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 31.7.2007
СОМ(2007) 416 окончателен

ДОКЛАД ОТ КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА

**Доклад за прилагането на дългосрочната схема за национални помощи 2001—2005
г.
за селско стопанство в северните райони на Швеция в съответствие с
с Решение 2004/291/ЕО на Комисията**

ДОКЛАД ОТ КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА

Доклад за прилагането на дългосрочната схема за национални помощи 2001—2005 г.
за селско стопанство в северните райони на Швеция в съответствие с
с Решение 2004/291/ЕО на Комисията

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	ВЪВЕДЕНИЕ	3
1.1.	Контекст	3
1.2.	Общи принципи.....	3
1.3.	Подрегионите	4
1.4.	Администрация и проверки.....	5
2.	ПРИЛАГАНЕ НА СЕВЕРНА ПОМОЩ 2001—2005 г	5
2.1.	Решения на Комисията	5
2.2.	Помощи, отпуснати в Швеция	5
2.3.	Помощ от страна на Общността	6
2.4.	Подпомагани обеми на производство	6
3.	РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО В РЕГИОНИТЕ НА СЕВЕРНА ПОМОЩ.....	7
3.1.	Подпомагани обеми	7
3.2.	Развитие на ключови производства в подрегионите	7
3.3.	Развитие в усвояването на земята и структурата на стопанствата.....	8
3.4.	Социално-икономическо въздействие	9
3.5.	Въздействие върху състоянието на околната среда.....	10
3.6.	Въздействие върху хранителната верига	10
4.	ЗАКЛЮЧЕНИЕ	10

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. Контекст

В съответствие с член 142 на Акта за присъединяване към Европейския съюз на Република Австрия, Република Финландия и Кралство Швеция Комисията разреши на Швеция да предоставя дългосрочна национална помощ за гарантиране, че селскостопанската дейност в северните региони се поддържа. Тази помощ, известна като Северната помощ, се отпуска по-специално за поддържане на традиционното първично производство и преработване, естествено пригодени към климатичните условия, за подобряване на структурите за производство, търговия и обработване на селскостопанските продукти, за улесняване на пласмента на такива продукти и за осигуряване на опазването на околната среда и съхраняването на провинциалните особености.

Регионите, включени в Схемата за Северната помощ, са разположени на север от 62-ия паралел и някои прилежащи области на юг от паралела, засегнати от подобни климатични условия, които създават особени трудности пред селскостопанската дейност. При определянето на областите са били взети под внимание следните фактори: ниска гъстота на населението (максимум 10 души/km²), използвана земеделска площ (ИЗП) като пропорция от общата площ (по-малко от 10 %) и земеделска площ, използвана за отглеждането на култури, предназначени за консумация от хора като пропорция от ИЗП. Настоящата област покрива общо 355 017 хектара ИЗП, което съответства на 11 % от общата ИЗП на Швеция¹.

Комисията предава на Съвета една година след присъединяването и впоследствие на всяка пета година доклад за предоставените разрешения и резултатите от отпуснатата помощ по такива разрешения в съответствие с член 143. Предишните доклади бяха изготвени през 1996 г. и през 2002 г.

Настоящият доклад се основава на информацията, редовно предоставяна от шведските власти. Изводите не са правени въз основа на това дали целите на схемата са били изпълнени. Комисията е поръчала отделно изследване за разглеждане на този въпрос.

1.2. Общи принципи

Северната помощ е диференцирана по региони и се отпуска на базата на производствени единици, като се вземат предвид ограниченията, установени от общата организация на пазара. Ограничаването на разрешените производствени обеми се сумира на ниво национален сбор, докато регионалните нива са установени за яснота. Помощта може да не е свързана с бъдещо производство или да предизвика увеличение в производството или увеличение в нивото на комбинираната помощ по отношение на помощта, отпуснатата по време на референтния период.

Северната помощ се отпускаше на селскостопански производители и на производители на плодове и зеленчуци за краве мляко, прасета, кози, прасенца, яйца, месести плодове без костилки и зеленчуци. Освен това се предоставя подпомагане за транспортирането

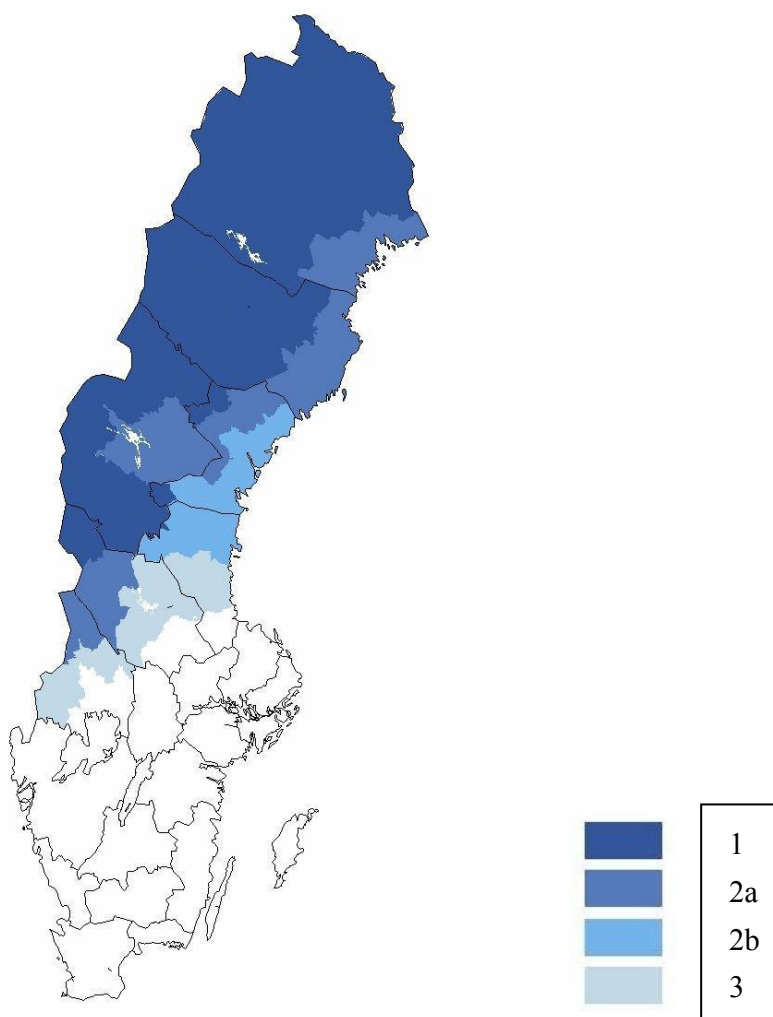
¹ Поради промени в определението на ИЗП тази цифра е намалена спрямо предишния доклад. Само стопанства с повече от 2 ha са включени в ИЗП.

на краве мляко между мястото на производство и събирателния пункт или до мястото на първата обработка. Помощ се отпуска или въз основа на броя на животните, или въз основа на броя в хектари. При случая на субсидии за производство и транспортиране на мляко е предвидена помощ за количествата мляко в килограми, което е доставено и събрано.

Нивата на подпомагане, както и производствените количества бяха изчислявани въз основа на наличната национална статистика от 1994 г. за производство на краве мляко и производството на месести плодове и зеленчуци. Този период бе счетен за незасегнат от последствията на предстоящото присъединяване и в същото време представяше ситуацията в Швеция след реформата на сектора на селското стопанство в началото на 90-те години. През тази година също за пръв път бе отпуснато подпомагане за месести плодове и зеленчуци. 1993 г. бе избрана за референтен период за останалите сектори на производство. Помощ може да се отпусне на всеки производител, който е навършил поне 18 години (или чиято съпруга ги е навършила) и не е по-възрастен от 65 години. Бенефициерите на помощ трябва да притежават поне три хектара орна земя или поне половин хектар градински насаждения.

1.3. Подрегионите

В пространствено отношение Швеция е разделена на подрегиони за прилагане на подпомагането и програмите за политиката в селското стопанство. Северният регион на Швеция е съставен от четири подрегиона, т.е. 1, 2а, 2б и 3 (*Фигура 1*). Регионите отразяват различната суровост на природните препятствия и производствени условия.

Фигура 1 - области на селскостопанска помощ (подрегиони от 1 до 3 са включени в Северната помощ)

1.4. Администрация и проверки

Националното подпомагане за производство на мляко, яйца и отглеждане на прасета се управлява, преглежда и решава от Шведската дирекция по селско стопанство. Проверките дали бенефициерите покриват условията за отпускане на субсидията се извършват в съответствие със системата за плащания на Общата селскостопанска политика. При проверките се използват Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и свързаната с нея система за санкции. Шведската дирекция по селско стопанство отговаря за координирането на проверките, изпълнявани от местните административни органи. Проверки се провеждат поне при 10 % от кандидатите относно субсидията за животни и при поне 5 % от субсидиите за район. Нередностите при инспекцията бяха големи, което се дължеше най-вече на ограничения общ брой на бенефициерите, което води до несигурност за статистическата значимост на констатациите.

Швеция трябва да изпрати на Комисията годишен доклад за ефектите от отпуснатата помощ и по-специално за тенденцията в производството и съответните средства за производство, които отговарят на изискванията на помощта, тенденцията в икономиката на съответните региони и ефектите от опазването на околната среда. Въз

основа на този доклад и друга налична информация Комисията проверява съвместимостта на прилагането със съответните разпоредби.

2. ПРИЛАГАНЕ НА СЕВЕРНА ПОМОЩ 2001—2005 г.

2.1. Решения на Комисията

Схемата за помощи за Швеция по Северната помощ бе одобрена с Решение на Комисията 96/228/ЕО от 28 февруари 1996 г. Решението беше изменяно три пъти.

През първите отчетни периоди изменението 97/557/ЕО поправи някои съществени грешки, разреши помощта за мляко на ниво стопанства да се изплаща в допълнение към общото количество мляко в съответствие с член 2, параграф 1 на Регламент (ЕИО) № 3950/92 и увеличи малко помощта за свинско месо (на база по-точни данни).

Изменението, 2000/411/ЕО, прехвърли част от помощта за млякото към помощта за транспорт, като намали общата помощ за мляко, запазвайки общата неутралност на бюджета. Референтните нива за прасета за угояване, свине-майки и кокошки-носачки бяха слети по отношение на сравняването на референтни нива и резултати.

В Решение 2004/291/ЕО, което влезе в сила със задна дата на 1 януари 2003 г., общото референтно ниво се увеличи на 318, 67 милиона SEK. Помощта за прасенца бе увеличена във всички области на помощ и помощта за производството на мляко и кози бе увеличена в област за помощ 1. Референтните нива за производство на килограм или на глави бяха премахнати и от тази дата за шведското решение е валидно само едно референтно ниво в милиони SEK.

2.2. Помощи, отпуснати в Швеция

Таблица 1 показва резюме на Северната помощ, отпусната през 2001 и 2005 година, сравнена с референтното ниво. Към края на периода са били използвани 92 % от разрешената помощ. Във всички сектори отпуснатата сума за помощ е била под разрешената помощ. Изключението е подпомагането за производство на яйца, което е надминало нивата през 2003, 2004 и 2005 година. Това е следствие от увеличените нива на помощ, които бяха въведени през 2002 г. Излишъкът обаче намалява и през 2005 г. бе само 10 % (*Таблица 1*).

Таблица 1 - Резюме на сумите за Северната помощ, 2001—2005 г.

Продукт	Общо отпусната помощ за 2001 г., млн. SEK	Общо отпусната помощ за 2005 г., млн. SEK	Разрешена Северна помощ за 2005 г., млн. SEK
Мляко*	265.29	256.97	275.87
Прасета за угояване	11.96	12.63	14.17
Свине-майки	1.43	1.85	4.40
Кокошки-носачки	1.80	2.64	2.40
Кози	0.99	0.96	1.20
Транспортиране на краве мляко	17.48	16.51	18.60
Месести плодове и зеленчуци	1.05	1.25	2.03
ОБЩО	300.00	292.81	318.67

* включително мляко с квота за пряка продажба

2.3. Помощ от страна на Общността

Селското стопанство в областите на подпомагане на схемата на Северната помощ също извлича полза от инструменти, финансирани от ЕС, например двата стълба по общата селскостопанска политика. От мерките по втория стълб от особена важност за сектора на селското стопанство в областите на подпомагане са помощите за по-малко облагодетелстваните области (LFA) и мерките за агро-екология (AEM). Тези субсидии се увеличиха с 10 % от 2001 до 2005 г. (Таблица 2).

Таблица 2 – Резюме на сумите за помощи по през LFA и AEM през 2001 и 2005 г.

Година	Финансови компенсации, Общо, млн. SEK	Плащания за агроекология, млн. SEK	Общо Млн. SEK
2001	292.66	372.32	664.98
2005	305.88	428.2	734.08

2.4. Подпомагани обеми на производство

Произведените обеми мляко намаляха, което също засегна нивото на помощ за транспортирането. При отглеждането на кози, както и на свине-майки и прасенца се наблюдава същото развитие. Цифрите при прасетата за угояване и кокошките-носачки постепенно нараснаха от 2002 г. насам. Подпомаганите площи с плодове и месести плодове също се увеличиха, което доведе до увеличено производство, но то отново е под референтните нива.

Таблица 3а – Резюме на общите обеми през 2001 и 2005 г.

Продукт	Брой животни/хектари със субсидия, 2001 г.	Брой животни/хектари със субсидия, 2005 г.	Референтни нива 2005 г.
Мляко (t)*	458 670	437 496	Неприл.
Прасета за клане	97 940	99 691	Неприл.
Свине-майки	3 706	3 235	Неприл.
Кокошки-носачки	208 256	243 522	Неприл.
Общо Животински единици (ЖЕ) прасета, свине-майки и кокошки	13 100	13 472	16 532
Кози	2 299	2 090	2 577
Месести плодове и зеленчуци	387	445	750

Таблица 3б – Изплатена помощ за транспортиране през 2001 и 2005 г.

Продукт	Изплатена помощ за транспортиране, 2001 г., млн. SEK	Изплатена помощ за транспортиране, 2005 г., млн. SEK	Референтни нива 2005 г.
Помощ за транспортиране, краве мляко	17.48	16.51	18.60

3. РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО В РЕГИОНИТЕ НА СЕВЕРНА ПОМОЩ

Резултатите се основават върху информация от шведските власти в съответствие с член 143, параграф 2 от Акта за присъединяване.

3.1. Подпомагани обеми

Общите производствени обеми намаляха в областите на подпомагане до 2004 г., когато развитието промени хода си. Производството на мляко се стабилизира и отглеждането на прасета за клане и плодове и месести плодове се увеличи. Общите производствени обеми обаче намаляха през 2005 г. в сравнение с предишната година главно поради намаление в производството на мляко.

3.2. Развитие на ключови производства в подрегионите

Мляко

Ключовият селскостопански продукт в шведските северни региони е млякото с дял от 70 % от общата стойност на селскостопанското производство в областта. Таблица 4 показва развитието на производствения обем на млякото (t) в различните подрегиони. Производството като цяло намалява леко, главно поради по-дребните производители, които напускат сектора. Делът на областта на подпомагане в общото производство на мляко в Швеция е 14 %. Корекция в областта, проведена и влязла в сила от 1 януари 2005 г. промени обхвата на областта с няколко общини, като последните бяха прехвърлени от 2b в 2a. Това от своя страна доведе през 2005 г. до нарушаване на референтното ниво в област на субсидиране 2a с 7 млн. SEK, което се равнява на 2,6 % от общото производство на мляко в областта на подпомагане. Това преразпределяне на области обяснява различията при производството в 2a и 2b (Таблица 4).

Намаляването на производството на мляко бе много по-малко от намаляването на броя на стопанствата, което отразява процеса на структурни корекции, който продължаваше през периода и в региона, и в страната като цяло. През отчетния период броят на млечни стопанства в региона бе намалал от 2225 до 1662, което се равнява на 25 % от броя на стопанствата в региона в сравнение с намаляването на броя на млечните стопанства с 28 % в страната като цяло. При сравнение на големината на стопанствата като среден брой крави на стопанство, развитието на големината е по-бързо в страната като цяло, отколкото в региона. Статистиката на производителността не е пълна, но се оценява, че производителността в сектора на региона на подпомагане е намалала въпреки увеличената ефикасност на производството.

Таблица 4 – Дял на подрегионите в производството на мляко (t) през 1996 г. и 2001—2005 г.

Област на помощ/година	1996	2001	2002	2003	2004	2005	% промяна 2001—2005 г.
1	53930	47 179	45 427	43 817	43 253	41 703	- 12 %
2a	209498	216 639	217 719	218 592	220 676	230 181	+ 6 %
2b	118 970	116 050	116 926	114 797	114 299	90 596	- 22 %
3	88 458	78 802	75 136	72 828	71 862	69 017	- 12 %
1-3	470 856	458 670	455 208	450 065	450 091	431 496	- 6 %
Швеция	3 258 000	3 290 000	3 226 000	3 206 000	3 229 000	3 163 000	- 4 %

Прасета за угояване и свине-майки

След млечните продукти и говеждото месо, прасетата за угояване и прасенцата се третата най-важна производствена линия в Северна Швеция и подпомагането за прасета за угояване представлява втората най-голяма помощ в рамките на схемата. В сравнение с останалата част от страната, нивото на производство обаче е малко. Броят на свине-майки в областите на подпомагане възлиза на малко повече от 3 % от общия брой на свине-майки в цялата страна през периода 1995—2004 г. Броят на стопанства за угояване на прасета, получили подпомагане, спада от 121 през 2001 г. до 101 през 2005 г., но добивът се е увеличил леко, което включва структурна корекция. Отглеждането на свине-майки и прасенца обаче спада, по отношение на броя на стопанства, както и броя на животни.

Като се оглеждат различните подрегиони, броят на прасетата за угояване и свинете-майки са намалели съществено в областта на помощ 3. Противно на това, броят на прасетата се е увеличил в области на помощ 1 и 2 през периода. Като цяло общото производство е останало близко до обичайното в региона на подпомагане (Таблица 5).

Таблица 5 – Брой на прасетата за угояване и свинете-майки, за които е получена помощ, 2001—2005 г.

Област на помощ/година	2001	2002	2003	2004	2005	% промяна 2001—2005 г.
1	883	613	614	1 087	1 390	+ 57 %
2	82 593	77 431	73 119	83 054	86 378	+ 4 %
3	18 170	18 122	15 137	14 646	15 158	- 17 %
1-3	101 646	96 166	88 870	98 787	102 926	+ 1 %

3.3. Развитие в усвояването на земята и структурата на стопанствата

Селскостопанският ландшафт в северна Швеция се състои основно от малки стопанства, където преобладава животновъдството. Както и в останалата част от страната обаче, налице е постоянна структурна корекция, свързана с намаляване на броя на стопанствата, особено в сектора за производство на мляко. Въпреки всичко тази корекция към мащабни икономии протича по-бавно в областта на подпомагане, отколкото в останалата част на страната. През 2004 г. в Швеция като цяло остават 71 % от броя на стопанствата в сравнение с 1995 г. В региона на подпомагане остава по-малък дял от стопанствата и делът варира от 47 % в областта на помощ 1 до 63 % в областта на помощ 3. Приблизително една пета от стопанствата са разположени в областите на подпомагане.

Транспортните разходи в рамките на стопанствата се увеличават поради разстоянията между нивите. Не е възможно да се създадат големи непрекъснати и обединени земи поради природния релеф. Размерът на поземлените участъци е малък и същевременно съчетан с относително малък дял земеделска земя спрямо общата повърхнина на областта.

Намаляването на броя на стопанствата промени тенденцията си през 2005 г. поради прилагането на реформата в ОСП 2005, което доведе до увеличаване на броя на стопанствата, както и на площта. В земеделския сектор обаче няма същинска структурна промяна; промяната в числата е следствие от променено определение за земеделски стопанства относно кои площи попадат под действието на новите правила за избираемост.

Таблица 6 – Брой стопанства в различни подрегиони и в цяла Швеция

Област/година	2001	2002	2003	2004	2005	% промяна 2001—2004 г.	% промяна 2001—2005 г.
1	1 661	1 537	1 400	1 374	2 106	- 17	+ 26
2a	4 856	4 462	4 093	4 010	5 179	- 17	+ 7
2b	3 498	3 180	2 883	2 786	3 726	- 20	+ 7
3	3 330	3 133	2 886	2 810	3 661	- 16	+ 10
1-3	13 345	12 312	11 262	10 980	14 672	- 18	+ 10
Швеция	74 195	70 914	66 780	65 801	74 863	- 11	+ 1

Една десета от земеделската земя в Швеция е разположена в области на помощ 1—3. Намаляването на земеделската земя бе по-малко от намаляването в броя на стопанствата, което води до извода, че останалите стопанства са се уголемили. В региона на подпомагане между 6 и 15 % от земеделската земя бяха оставени извън производство от 1995 до 2004 г. Сравнението с 2005 г. не помага поради последствията от реформата в ОСП, както споменахме по-горе.

В северните региони капиталовите разходи за труд и разходите за сгради в селското стопанство обикновено са по-високи поради по-голямото количество труд на 1 млечна крава. Една от причините за по-високия разход на труд е, че стопанствата са по-малки и разположението им и климатичните условия са по-неблагоприятни. Това на свой ред води до по-ниски добиви от култури и по-висок интензитет на труда при получаването на фураж в стопанството.

3.4. Социално-икономическо въздействие

В цяла Швеция, както и в областите на подпомагане, броят на хората, заети в селското стопанство, намалява относително бързо. Разликите между подрегионите на областта на подпомагане са умерени. За останалите сектори тенденцията е малко по-отрицателна в северните области. Прирастът на населението в северните райони е много по-слаб от този в останалата част на Швеция. За периода 1995—2004 г. населението на Швеция нарасна с 4 %, като същевременно намаля с 5 % в областите на подпомагане (Таблица 7).

Шведската икономическа география всъщност е наистина разнородна и съществува огромна разлика в моделите на растеж между най-силните и най-слабите общини. Комбинацията от слаб прираст на населението и ниски средни надници означава относително слаба популателна способност за вътрешността на Северна Швеция. Това на свой ред помага за ограничаване на търговията и услугите, които често зависят от близките пазари. В някои области това може да се компенсира от голям брой посетители и туристи, например в части от планинските области.

Таблица 7 – Промени в селските райони в областите на субсидиране 1—3 в сравнение с останалата част от страната

Променливи	Области на субсидиране 1—3	Останалата част от Швеция
Промяна в населението 1995—2005 г.	-5%	4%
Промяна в броя наети на работа 1995—2004	1%	10%
Промяна в броя наети на работа в селското стопанство, горското стопанство, ловното стопанство и рибното стопанство 1995—2003	-19%	-20%
Промяна в брутния регионален продукт 1995—2003 г.	8%	29%

3.5. Въздействие върху състоянието на околната среда

Промяната в ландшафта, изразена като промяната в площта на орната земя и обработваемата земя през изминалите няколко години може би представлява най-осезаемата промяна в околната среда и най-значимата за хората, живеещи в области на Северна помощ. За периода 1999—2003 г. площта на пасбищата в областите на субсидиране 1—3 падна с 13 %.

Селскостопанските практики в областите на подпомагане се характеризират с по-малко интензивно производство и основно се отглеждат тревни площи и пасбища. Това, в съчетание с географската ситуация, допринася за по-малко отрицателно въздействие върху околната среда, отколкото селскостопанските дейности в други области на страната. Главната форма на култивиране е пасбището, което обикновено изисква порядъка употреба на изкуствени торове и пестициди. Климатичните условия също благоприятстват не толкова честото използване на средства за растителна защита. Относително висока част от земята се използва за органично земеделие, т.е. 32,6 % от общата орна земя.

Най-общо може да се сметне, че тенденцията към по-малко и по-големи единици, както също се наблюдава в региона на подпомагане, не винаги допринася полза за околната среда. Съвременните системи за производство на мляко, които са по-често срещани в по-големи стопанства, отколкото в малки, често се базират върху по-ниско ниво на

паша. Пашата е важен метод за поддържане на био-разнообразието и откритите пейзажи.

3.6. Въздействие върху хранителната верига

Основният проблем на шведския пазар за селскостопански стоки са високите транспортни разходи поради дългите разстояния и относително малките пазари заради оскъдната населеност. Това важи още повече за северните региони. За се подобри конкурентоспособността, броят на кланиците и мандрите в региона на подпомагане бе намален и производството се концентрира. Намаляващият брой на предприятията от хранителната промишленост увеличи разстоянията между стопанствата и предприятията, следователно и транспортните разходи.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Този доклад отчита отпуснатите разрешителни и постигнатите резултати. Той е съставен въз основа на данните, предоставени от шведските власти в съответствие с член 143, параграф 2 на Акта за присъединяване. Главните характеристики според доклада са следните:

- (1) По отношение на повечето от секторите, които получават Северна помощ, общите допустими нива на производство или лимити на помощ не бяха надвишени през периода на оценяване, освен при производството на яйца (кокошки-носачки), където нивата на производство бяха надвишени през 2003, 2004 и 2005 г.
- (2) Най-общо, структурното развитие на селскостопанския сектор не се отклонява от развитието на сектора в страната като цяло.
- (3) Проверките, проведени от държавата-членка, показват някои нередности. Следва да се отбележи обаче, че съществува ограничен избор на проверки, което увеличава статистическата несигурност при резултатите. Изискваните доклади бяха подадени в Комисията, както е посочено в Акта за присъединяване.
- (4) Целта на схемата за Северна помощ е да гарантира поддържането на селскостопанската дейност в региона. Проверката дали Северната помощ е постигнала тази цел е трудна, тъй като има други схеми за подпомагане на селското стопанство, които също се прилагат в региона. Схемата, включително плащанията и индивидуалните суми, както и предназначението на подрегионите, никога не са били проверявани след въвеждането ѝ. Следователно Комисията поръча изследване за получаване на по-подробна картина на схемата и нейната ефективност, ефикасност и уместността на прилагането ѝ през периода 1995—2005 г. Изследването трябва също да се проведе в съответствие с реформите на общата селскостопанска политика. Резултатите от това изследване ще бъдат готови през есента на 2007 г. и ще се използват за по-нататъшно развитие на схемата за Северната помощ.

Въз основа на информацията, осигурена от шведските власти Комисията счита, че най-общо шведските власти са прилагали както трябва Решение 2000/411/ЕО на Комисията и Решение 2004/291/ЕО на Комисията относно помощта за северните региони.